საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია

დრ. მთავარ კომიტეტის ორგანო

სოციალისტ-ფედერალისტი

პარასკევი აპრილის 15

1921 წ.

№ 38

ფასი 50 მანეთი

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 6
ტელეფონი 12—29

მიიღება ხელის მოწერა
„სოციალისტ-ფედერალისტზე“
სახლში მიტანით გაზეთი ღირს თვეში 1500 მან.

ღრმად დამწუხრებული ბენიამინ [illegible] ნიკოლოზის ძე და ხიტო ბედეგდიტის ასული [illegible], და ეკატერინე ალექსის ასული ჩაჩიბაია აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობებს უდროოდ გარდაცვალებას პირველის დის შვილის, მეორესი მამიდაშვილის და მესამესი დედიდაშვილის ძვირფასის

ლარისა (მაშუსია) ნიკოლოზის ასული ფეოფილაკტოსი

(ცხედრის გამოსვენების დღე დანიშნულია საკუთარი ბინიდან მოსკოვის ქუჩა № 14 პარასკევს დილის 10 საათზე წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის სასაფლაოზე. 794

დამწუხრებული ანნა ვასილის ასული ფეოფილაქტოვი შვილებით ღრმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ საყვარელი შვილის და დის

ლარისა (მაშუსია) ფეოფილაკტოვის

უდროოდ გარდაცვალებას. მიცვალებულის გამოსვენება დანიშნულია (მოსკოვის ქ. 14) პარასკევს დილის 10 საათზე წმ ნიკოლოზის სასაფლაოზე. 794

ფურცლები

14.

პასუხად „ფინანსისტს“.

ფულის საკითხი ერთი კარდინალური საკითხია სახელმწიფოს სიცოცხლისათვის. ის, რაც სისხლია ადამიანისათვის, იგივე არის ფული თანამედროვე სახოგადოებისათვის. მაგრამ არის ამ ორ მოვლენათა შორის ერთი განსხვავება: ადამიანი ხშირად გულგრილად უყურებს სისხლის საკითხს, მაგრამ ფულს ის თავის სიცოცხლის და ზრუნვის მთავარ საქმედ სახავს, საკუთარ სისხლსაც ის ფულით ზომავს და ფულით სწონის.

ამიტომაა ფულის საკითხი დღეს ყველას ინტერესება და ფულის სიმტკიცე ქვეყანას მიაჩნია თავისი კეთილდღეობის სიმტკიცედ. ფულისადმი ასეთი დამოკიდებულება თავისთავად ბურჟუაზიულ და საქონლის მეურნეობის ფეტიშიზმზე არის აგებული, რაიცა ჩვენ, როგორც მიზანი და იომავალის გეგმა, სრულიად არ გვხიბლავს და არ მიგვაჩნია საჭიროდ, მაგრამ ვიდრე ეს მომავალი ჯერ კიდევ ძომავალია, ხოლო ფულის ოვალსიზრისზე აგებულ მეურნეობას ჯერ კიდევ ვერა სცვლის სრული ნატურალური წყობილება, მანამდისინ ფულს დიდი მნიშვნელობა აქვს და მის გაჯანსაღებაში მონაწილეობა უნდა მიიღოს სახელმწიფოს მოღვაწეებმა.

ფინანსთა კომისარი ნაზარეტიანი და მისი დამცველი „ფინანსისტი“ ქართულს „კომუნისტში“ და რუსულს „პრავდაში“ საოცარ გულუბრყვილობას იჩენენ ფულის საკითხში. ჩვენ ყურადღება მივაქციეთ იმ გარემოებას, რომ ნაზარეტიანმა ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების არტერიებს ერთი საკვები მასალა მისცა, სომხური, თათრული და ქართული ფული ერთს დონეზე დააყენა, წამალი ყოველივე ფინანსიური ზღუდე ხსენებულ რესპუბლიკათა და ამგვარად პრობლემის ქვეშ დააყენა თვით უდიდესი საკითხი ადგილობრივი ერებისა—დამოუკიდებლობის პრობლემა.

ფულის საკითხს მრავალი მხარე აქვს, წმინდა პოლიტიკური ხასიათიც და ჩვეა შევეხებით ამ მხარესაც. ფინანსისტი კი გვეუბნება, საქართველოში გასავალი ექნება არა დაშნაკების და მუსავატების ფულს, არამედ საბჭოთა აზერბეიჯანის და საბჭოთა სომხეთისაო.

რა არის ეს პასუხი? რას ნიშნავს ეს? ჩვენ არ გვეპარება დიდი თავის მტვრევა ასე მიტივი და საპრალო აზრების გასაშლელად. ნუ თუ ფიქრობს მოქალაქე ფინანსისტი, რომ მარტო იმით, რომ ის მოგვაწერს „შოვინისტის“ სახელს ამით გადაიჭრას რომელიმე ფინანსიური საკითხი ან და ეს არგუმენტი მას გამოადგეს ან ნაზარეტიანის დასაცავად, ან და მკითხველების დასარწმუნებლად.

არა, ჩვენ კატეგორიულად წინაღმდეგი ვართ სწორედ საკითხის ასე დაყენების და ყოვლად დაუშვებლად მიგვაჩნია საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის კეთილდღეობისათვის ნაზარეტიანის დეკრეტის დატოვება.

რისთვის, რა მოსაზრებით?

ერთი ძირითადი დებულება უნდა აუცილებლივ მივიღოთ ეს არის თვით ფულის არსებობის აზრი, მისი სიმართლე. ჩვენში ფულმა მიიღო „расчетный знак“-ის ხასიათი. ამ მდგომარეობაშიაც ასეთს ფულს აქვს ვრცელი ეკონომიური ცხოვრების საზომის ძალა მას ექნება თავისი კურსი, რომლითაც ირკვევა საქონლის ღირებულება და რითაც საქონელს იღებს უკანასკნელი მოხმარებელი.

და ერთგვარი კურსი ქართული ფულს ჰქონდა ყოველთვის და ექნება მუდამ თუ ხელოვნურად არ დაუკარგეთ ჩვენს ფულს ღირებულებას. იმიტომ, რომ აზერბეიჯანს, სომხეთს და საქართველოს დღეს ახასიათებს საბჭოთა სახელი კიდევ იმას არ ნიშნავს, რომ ხსენებულ ქვეყნების ეკონომიკაში მოხდა ისეთი ნიველირობა, რომ ერთგვარმა ეკონომიურმა ძალამ შექმნა ერთი ღირებულების ფული. სომხური ფული ყოველთვის ათჯერ და ხუთმეტჯერ იაფი იყო ქართულზე, ქართული ფული ხუთჯერ ძვირი—აზერბეიჯანზე. და ეს იმიტომ ხდებოდა, რომ საქართველო ამდენადვე ძლიერი იყო სომხეთსა და აზერბეიჯანზე თავისი ბუნებით სიმდიდრით და ეკონომიური ადებმიცემობით. ეს სიძლიერე არსებითად ეხლაც აქვს საქართველოს, მაგრამ ჩვენდა საზარალოდ ნაზარეტიანის დეკრეტით ამ სიძლიერეს ვეღარ ვიყენებთ.

ერთად ერთი არგუმენტი, რომელიც ამართლებს საბჭოთა სომხეთის ფულის მიღებას საქართველოში გაბლავსთ შემდეგი: აზერბეიჯანის და სომხეთის ფულის მიღება ადვილებს ჩვენში ალებმიცემობასო, რუსულად (აქ რუსული გაზეთი მაქვს ხელში): „для облегчения внутреннаго обмена“. აი მკითხველო — ეს არის ერთად ერთი და უმთავრესი არგუმენტი ნაზარეტიანის დეკრეტისა და ეს მინდა ვკითხო ქვეით დატვირთულ ჩემს ძოწინაამდეგე „ფინანსისტს“ როდის იგრძნო მან და ნაზარეტიანმა ხურდა ფულის სიძნელე ჩვენში და როდის აქეთ დაგვჭირდა ჩვენ ასე ძალიან მიმოცემობის გასაადვილებლად სომხეთიდან და აზერბეიჯანიდან ფულის შემოტანა?

ჩვენ უნდა ვამცნოთ ნაზარეტიანსაც და „პრავდას“ ფინანსისტსაც, რომ ჩვენ ეხლა ვიბრძვით უამრავი ფულით და ვთხოვთ მეტს სულაც [illegible]. ჩვენი რესპუბლიკა ავსებულია ქაღალდის ფულებით და სომხეთიდან და აზერბეიჯანიდან მეტი აღარ გვინდა. უსწორებსია ფულის მაგიერ სხვა რამე შემოვიტანოთ აზერბეიჯან-სომხეთიდან — თუ კი რამე აქვთ მათ ზედმეტი ან და გასაცვლელი.

ჩვენი ქაღალდის ფულებით ადვილად შეგვიძლია თავის შენახვა. თუ დღემდე არ იყო საჭირო უცხოთა ფულს დაკარგულ ნაშიების შესანახავად, მით უფრო საჭირო არ არის საბჭოთა სისტემისათვის. ნუ თუ ამ მხრივ რუსეთს საკმაო დახმარება აღარ შესწევს!?

„პრავდას“ ფინანსისტის პასუხის სიმძიმეს ფეხქვეშ იგრძნობს მკითხველი. მაგრამ ეს კიდევ ცოტაა. ფინანსისტი ამბობს: საქართველოში გასავალი აქვს არა დაშნაკურ-მუსავატურ ფულებს, არამედ აზერბეიჯანის და სომხეთის საბჭოთა ფულებსო. მოქალაქე ფინანსისტი ხშირად მიმართავს ანაროქობის დროის კაპიკების სისტემას და საჭიროდ მიგვაჩნია კაპიკებით ძალაუნებურად მისი გონება და ჩავაბაროთ თავის ნათქვამსა და ნაზარევი.

ჩვენ ვკითხულობთ ფინანსისტს: სომხეთსა და აზერბეიჯანში ვის განკარგულებაში იქნება საბჭოთა ფული: ვისაც ბევრი დაშნაკური და მუსავატური ფული ქონდა თუ ვისაც არასოდეს არ ქონია ხელმეტად პირველი და მეორე? და შემდეგ: თვით აზერბეიჯანში არის თუ არა ბაზრებში მუსავატური ფული და თუ კი არის აზერბეიჯანში მუსავატური ფულის ბაზარზე ვის რა უშლის ხელს, რომ აზერბეიჯანშივე გადაახურდაოს მუსავატური ფული საბჭოთა ფულზე, რომ აქ საბით მუსავატური ფული შემოიტანონ საქართველოში? ნუ თუ ეს ელემენტარული ბავშვისათვის გასაგები, ძოვლენა გაუგებარია „პრავდას“-ს ფინანსისტისათვის? ამ გვარად ეს მეორე უმთავრესი არგუმენტიც ნაზარეტიანის დეკრეტისა და „ფინანსისტის“ ფინანსიური მეცნიერებისა კრიტიკის შეხებასაც ვერ უძლებს.

ეხლა უნდა აღვძრა ის საკითხი, რომელსაც ფულთან აქვს დიდი, მჭიდრო კავშირი, მაგრამ ამავე დროს პოლიტიკური, ნაციონალური და სასურსათო ელფერი აზის, რასაც განსაკუთრებით დიდი ყურადღება უნდა მიაქციოს რევკომმა და რასაც იოტის ოდნავ არ უწევს ანგარიშს მოქალაქე ნაზარეტიანი და „პრავდა გრუზიი“-ს ფინანსისტი.

საქართველოს საბჭოთა სისტემისათვის დღეს ერთი უმთავრესი საკითხთაგანია მცხოვრებთა რაც შეიძლება შემცირება, ეროვნული სიჭრელის შესუსტება, სასურსათო კრიზისის მოსპობა რაიც შეიძლება მჭამელთა რიცხვის დაკლებით.

მოქ. ნაზარეტიანის დეკრეტი ხელს უწყობს პირველსაც, მეორესაც, მესამესაც, რასაკვირველია, მე ფიქრადაც არ მომდის მოქალაქე ნაზარეტიანს მივაწერო ასეთი წინასწარი განზრახვები, ღმერთმა დამიფაროს! მაგრამ ვისაც ისეთი მრჩევლები და დამხმარე ცუდები, როგორიც ბრძანდება „პრავდა გრუზიის“-ს ფინანსისტი—აუცილებლივ—დეკრეტებიც სულ სხვა მიზანს ემსახურებოდეს.

როგორ შეიძლება ეს? რაც უკვე ხდება ძალიან ფართო და საშიშათო მასშტაბით, რასაც „ფინანსისტი“ ვერ ხედავს.*) ეს ხდება უმთავრესად იმიტომ, რომ არა ქართულ ფულებს, განცილებით დაბალი ღირებულებისა, ვიდრე ადგილობრივი ფული იყო ჩვენში გასავალი აქვს და არა ქართული ფულით ყველას შეუძლია საქართველოში ადვილად ცხოვრება. დღეს რუსეთში ვინ არ არის მილიონერი და მილიარდერიც. ყველა ამ „სოვზნაკების“ როგორც რუსეთიდან, ისე აზერბეიჯან და სომხეთიდან და მოსალოდნელია ანგორიდანაც, ფინანსიურად კარი გაეღო და თუ ის კი მოხერხდა, რომ უმნიშვნელო ქაღალდის ქვეშ ნიშნებით შეუძლებელი დარჩა საქართველოს საქონლის უცხოეთში გატანა, ის სრულიად ადვილი იქნება, რომ საქართველოს საქონელი სჭამოთ. და მოსპოთ უცხოეთის უმნიშვნელო ქაღალდის ნიშნებით. არის თუ არა ეს შესაძლებელი, სასურველი და საშიშათო?

რაიმე საფინანსო, გეგმის ან ნაბიჯის გადადგმის დროს ყოველთვის უნდა ვითვალისწინებდეთ მრავალ მხარეს, რომელიც ახვევ ყოველს საკითხს და განსაკუთრებით ფინანსიურს, ძალიან საშიშროა—მე სრულებით ალვიღრსმად ამას აქ—რომ მოქალაქე ნაზარეტიანს ამ მხრივ ძალიან ცუდი „ფინანსისტები“ ყავს დამხმარედ და მრჩევლად.

ჩვენ რუსეთის ფულის ბიუჯეტი არ შეგვეძლო არ მიგვეღო რუსეთის ძალის შემოსვლის პირველს დღეებში. ჩვენ უნდა მოვაწყოთ ჩვენი საკუთარი ემისია და პირველი ნიშანი საქართველოს საბჭოთა ფულისა უნდა იყოს ამავე დროს აკრძალვა სხვა ფულების აკრძალვისა საქართველოში. ამას ექნება მრავალი დადებითი და სასარგებლო მნიშვნელობა როგორც საქართველოსათვის, ისე მის მეზობელ და მოკავშირე საბჭოთა სახელმწიფოებისათვის.

ჩვენ ვიცით, რუსეთის რევოლიუციას აზიაში აქვს უდიდესი, ისტორიული რევოლიუციური მიზნები, ისიც ვიცით, რომ ამ მიზნებისათვის ჩვენთან დღეს მოქმედობს რუსეთის რევოლიუციური ჯარები, რომელსაც სჭირიათ დიდი დახმარება ფულით, სურსათით, ყოველმხრივ. ჩვენ გვესმის ყოველივე ეს, ჩვენ ვინაწილებთ რუსეთის რევოლიუციის უდიდეს მიზნებს და ამ მიზნებში ვხედავთ ჩვენ საქართველოს საბოლოო თავისუფლებას და მშრომელი ხალხის ბედნიერებას, მაგრამ დღეს ეს სამსახური ქართველი ხალხისა რევოლიუციის წინაშე სრულიად არაფერში. სჩანს, ჩვენ გვინდა გავინაწილოთ დიდი მიზნების დიდი შრომაც, ვინაწილებთ არსებითად დღესაც, მაგრამ ამ მონაწილეობას ტყუილ-უბრალოდ ფარავს უცხოეთის ნიშნები. ჩვენ ჯარსაც ჩვენი ფულით დავეხმარებით, ჩვენი [illegible], ჩვენი საქონლით—რაც კი გვაქვს და გაგვაჩნია, ყოველს შემთხვევაში ეს იქნება აშკარა, ხილული, ადნუსხული, აღრიცხული. დეე ქართველმა ხალხმა იცოდეს რამდენი ამისი ერთ წილი აძვს საერთო რევოლიუციის საქმეში, და იცოდეს რუსეთმაც რამოდენია მისდამი მეგობროის ქართველ ერის ამაგი.

მაგრამ ვშიშობ, ალბად ფართო ჰორიზონტის ჩვენ კბილებიან და ძიმე ტვინის „ფინანსისტს“ ყოველივე ეს მოეჩვენება პატარა საქმეებად, პატარა საკითხებად, მაგრამ რა გაეწყობა, არ დაგიმალავთ: ჩვენც პატარა საქართველოს შვილი ვართ...

თედო ღლონტი.

*) კბილებით უნდა გა ხელიოთ თვალი. შენ. ასოთ-ამწყობის.

ახალ საზღვართან

II

განათლების საუკუნის ჰუმანიტარული იდეებმა მშრომელ ხალხს რომ ადამიანის ღირსება, ისევე [illegible] დარღვეულ [illegible]. რუსსო რომ ჰქადაგებდა ყოველივე [illegible] სისრულეს, ყოველივე ადამიანურის [illegible], იგი ერებსაც [illegible], მათი წარსულის და [illegible] დოკის [illegible]. გარდეთი რომ არა ისტორიულ ცრების [illegible] ულოცავდა გზას, ესეც [illegible] იყო. რასაკვირველია, ერთა განთავისუფლების საკითხი არ [illegible] პირველად არც ეს XVIII და არც მეXIX საუკუნეებ, ისევე როგორც პიროვნების განთავისუფლების იდეაც არ [illegible] ერთა [illegible] და [illegible] საუკუნის [illegible] თითქოს [illegible] და ამ საუკუნეებში კი [illegible] განცხოველდა. საერთო განთავისუფლების [illegible] და [illegible] ამიერიდან საუკუნის [illegible] „[illegible]“ და „[illegible]“ [illegible] ევროპაში და [illegible] [illegible], [illegible] ერის [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ერის [illegible], და ეს [illegible] [illegible] თავ-განწირვით.

[illegible], სამოქალაქო და პოლიტიკურ თავისუფლებისათვის [illegible] ევროპაში, ეროვნული საკითხიც წამოაყენა, და ახალმა პოლიტიკურმა ფილოსოფიამ [illegible] საფუძველი. [illegible] და ხალხი [illegible] კავშირი უნდა იყვნენ [illegible]. [illegible] უნდა იყვეს ერის [illegible], აქ [illegible] პიროვნების [illegible]. არა [illegible] ერთგვარ [illegible], არც თუ [illegible], არამედ [illegible] კავშირზე, რომ [illegible] კი არ ჰქმნიდეს [illegible] და [illegible], არამედ [illegible] ძალა, ერის წიაღიდან რომ [illegible]. ასეთი იყო ამ ახალ პოლიტიკური ფილოსოფიის მთავარი დებულება. ეს პრინციპი [illegible] უწინამძღვრებოდა ხალხს.

ნურ სახელმწიფოთა სისტემას, რომელნიც ძველიდანვე არსებობდნენ, და რომელთაც კიდევ ერთხელ 1815 წ. ვენის კონგრესმა მისცა ორგანიზაცია. ეს პრინციპი რევოლიუციონური იყო. რეაქციას მის წინაამდეგ უნდა მიემართნა მახვილი. მაგრამ პირდაპირ შეტევაზე გადასვლა აქაც ისევე ძნელი იყო, როგორც საერთოდ რევოლიუციის საფუძველთა წინაამდეგ. მოვლა იყო საჭირო, ნილაბ ქვეშ ამოფარება და აკი რეაქციის კლევრებმა შეჰქმნეს კიდეც „ოფიციალ“ ეროვნების თეორია, რომლის სახელითაც სთრგუნავდნენ უფლებას და თავისუფლებას. ი. დე—მესტრი, რეაქციის შთაგონებული მოციქული, თავის „Correspondance diplomamique“-ში სწერდა: „ქვეყნად ერები რამეს ნიშნავენ; მათი შეურაცხყოფა, არარად ჩაგდება, მათი ჩვეულების, და უძვირფასეს ინტერესების შელახვა არ შეიძლება“-ო. საქმით რასაკვირველია სხვა იყო. ერთა მოსპობისკენ იყო მიმართული მთელი მათი პოლიტიკა, მაგრამ შინაგანი ძალა უფრო ძლიერია, ვიდრე გარეგნული. და ეროვნული მოძრაობაც იმ გზით წავიდა, რომელიც გერმანიას ურჩია უფროსმა ფიხტემ. იგი შეუკავშირდა სამოქალაქო და პოლიტიკურ თავისუფლების განვითარებას, და როგორც საფრანგეთის მარსელიეზამ, ისე ნაპოლეონის ბატალიონებმაც, სხვა და სხვა გზით, მაინც ხელი შეუწყეს ეროვნულ თავისუფლებისთვის ბრძოლას. და რევოლიუციამ თუ ამ ერებს ლოზუნგი მისცა, ნაპოლეონის თავხედურმა ექსპედიციებმა, ვითომ-და ერთა გასანთავისუფლებლად მოწყობილმა, აამხედრა ეს ერები იმ ლოზუნგის განსახორციელებლად. ცნობილი კამპანია იტალიისკენ, ნაპოლეონმა რომ დაიწყო, იყო საუკეთესო მაჩვენებელი.

კონტრიბუცია, მუზეუმების ძარცვა, გაძარცვა და სხ... და კამპოფორმიოს ზავი—ნათლად ამჟღავნებდნენ ნაპოლეონის ფრაზეოლოგიის ნამდვილ შინაარსს. და თუმცა ერთა განთავისუფლების ლოზუნგით ნაპოლეონმა გადაასწორა ევროპის რუკა, თუმცა შეჰქმნა კიდეც ეფემერული რესპუბლიკები, მაგრამ ყველა მაინც არსებითად თვით დაიმორჩილა. ნიდერლანდები, ბელგია, იტალია და ნაწილი გერმანიისა თითქმის სავსებით ნაპოლეონის ბატონობის ქვეშ ჩავარდნენ. ავსტრიას ნომინალური დამოუკიდებლობა შერჩა, და ასე, ნაპოლეონმა თავისი ანტი-ეროვნული ნავარდობით, შეჰქმნა, საუკეთესო ნიადაგი ეროვნულ ბრძოლის დასაწყებად. 1813—1814 წლებში გადაშლილი დიდი ეროვნული მოძრაობა, დამონიზულ ერებს ნათელ იმედებს უღვიძებს. მოლოდინი აქვთ. ერთა შინაგან სწარმოებს ჩუმი და ურყევი მზადება. აქა-იქ აფეთქებასაც აქვს ადგილი, მაგრამ საერთო „წესიერება“ არ ირღვევა. ხომ ტყუილად არ იმუშავეს ვენის კონგრესის დიპლომატებმა, ევროპა რომ გაანაწილეს, დამიჯნეს, და ნოტრიალ წესით განამტკიცეს? მაგრამ ისტორია იცინის მწარედ. 1848 წელმა ძირიანად შეარყია ევროპის სახელმწიფოთა სვეტები, და თუმც ნგრევა არ ყოფილა, მაგრამ ეს პროცესიც მალე იწყება. 1859 წ. არის მისი თარიღი. იტალია რადაც ოცი წლის განმავლობაში ახხორციელებს საოცნებო გეგმებს, რომლებზედ ფიქრს ძველი კარბონარიები ვერც კი გაჰბედავდნენ. გერმანია მძლავრად ირხევა ... და შორს ისვრის ყველას, ვინც მის სხეულით აპირებდა სარგებლობას. ევროპის ქარტა ისევ იშლება, და ულმობელი ისტორია ვენის კონგრესის ტრაქტატებს ჰხევს. საბერძნეთი განთავისუფლდა. იტალია გაერთიანდა. გერმანია იმპერიად გადიქცა. სხვა ერებსაც ამით გაკვეთილი აქვთ მიცემული. ისტორია უკარნახებს.

და იგივე წადილი მჟღავნდება ბევრს სახელმწიფოში. ავსტრიაში, ამ ერთა კალეიდოსკოპში, ეროვნულ მოძრაობისთვის ბევრია ასაფეთქებელი მასალა. ავსტრიის ერებმა, თავიანთი მოთხოვნილებანი 1848 წ. ჩამოჰქნეს პოლიტიკურ პროგრამად. ოთხი ე. წ. „ისტორიული“ ერი, რომელნიც შეადგენდნენ ავსტრიას, მოითხოვდნენ ეროვნულ სახელმწიფოებრივ ცხოვრებას. ესენი იყვნენ: გერმანელები, მადიარები, იტალიელები და პოლონელები. მაგრამ მათ კვალს „არა ისტორიული“ ერებიც გაჰყვნენ. ჩეხები, სლოვენები, რუსინები,

შემდეგ ბალკანეთის ერთა მოძრაობა, ინგლისის კოლონიების საკითხი, სიპაების აჯანყება, ბურების ბრძოლა თავისუფლებისათვის. პოლონეთის საკითხი გერმანია—რუსეთში. ყოფილ რუსეთის შემადგენელი ერები: ფინები, ესტები ლატიშები, ქართველები, სომხები უკრაინელები და სხვა და სხვა აი, ყველა ეს ხალხი ამოძრავდა, და რაც აღსანიშნავია, რევოლიუციის ავანგარდებში გადაცვივდა. ასე ეგონათ: რომ პოლიტიკური და სამოქალაქო თავისუფლება ერის განთავისუფლებასაც მოითხოვს, ეგონათ სწორედ, და მტრომაც ასე დაუზოგველად გაიღეს დიდი და წმიდა მსხვერპლი. და როდესაც ვამბობთ, რომ დღეს რევოლიუციას ამოძრავებს ორი მომენტი: კლასობრივი და ეროვნული, უნდა გვახსოვდეს რომ ასევე ერთად იყვნენ მთელი საუკუნე. მომქმედი გმირები იცვლებოდნენ, მაგრამ მამოძრავებელი ძალები ძველი დარჩნენ, და კიდევ დიდხანს დასჩანჯავენ კაცობრიობას, ვიდრე ძირიანად არ მოისპობა ის ნიადაგი, რომელიც ასაზრდოებს იმ „შხამ ყვავილებს“ რომელნიც აშოლტილან საზოგადოებრივ და ეროვნულ უთანასწორობის სახით ბრძოლა სწარმოებს კლასობრივი და ეროვნული, იბრძვიან: მშრომელი ხალხი და უფლების მაძიებელი ერები. მათ მხარეზეა იდეური სიმძიმეც და ზნეობრივი ძალაც. მივიდეთ უფრო ახლო.

ვახტანგ კოტეტიშვილი.

ერთი გზა ორი მიხვეული

1.

საქართველოს დემოკრატიას დღეს ორი მტერი ყავს, გარეგნულად სხვა და სხვა გზით მიმავალნი, არსებითად ერთი ბუნებისა და ერთი ტკეცილით მიმართულნი; სხვაობა სახისა, იგივეობა შინაარსისა ახასიათებს იმ წერტილს, რომელსაც ეს მომქმედნი ფაქტორნი ჩვენი ცხოვრებისა ურტყმენ ასე გარკვევით და გამალებით. ორივე ძალა კი მალავს თავის ნამდვილს ბუნებას და ნანათხოვრები ქურქით დაიარება ჩვენი ცხოვრების სარბიელზე. ეს წამოსასხმელი მათ უნდა მოეხსნას თუ გვინდა გავიგოთ, თუ რა ასულდგმულებს იმათს პოლიტიკურს ილიუზიებს.

ვინ ბძანდებიან ეს კონტრაბანდისტები, დემოკრატიის წინაშე რომ ფერუმარილით სახეს იკაზმავენ და მის ინტერესთა პატარძლობას კისრულობენ? ამ კითხვაზე „სოციალისტ-ფედერალისტს“ იმ თავითვე გარკვეული და კატეგორიული პასუხი ქონდა და დღესაც მას ვადასტურებთ:

ერთი ძალა არის ანტანტისაკენ ყბა მიქცეული და თვალებ დაბრეცებული, დღე მუდამ მისი შემყურე, მაგრამ მისგანვე შორსმჭვრეტელობის უნარ-მოკლებული ყოფილი მენშევიკური მთავრობის ყაიდაზე აღზრდილი ხალხი, მეორე კი—ცარიზმის ტრადიციებზე ამოქვეთილი, იმპერიალისტური მადის მქონე მეზობელ ერთა მონელების მოსურნე, როგორც ჩვენში მცხოვრებ რუსის ჩინოვნიკ-მოხელეთაგან, აგრეთვე სომეხ თუ სხვა კონტრრევოლიუციონურ ელემენტთაგან შემდგარი.

ეს ორი ძალა ერთს წერტილს ურტყამს, ერს წერტილშივე ერთდება. მათი დარტყმევის ობიექტი რევოლიუციონური დემოკრატია და მშრომელთა ერებია, მათივე შეერთების ფოკუსი კი დემოკრატიისვე ანტიპოდი, კაპიტალისტურ იმპერიალისტური სამყაროა, მშრომელთა დაჩაგრულ ერთა ნაკვთებზე რომ აშენებს თავის არსებობას და თავის კულტურას.

ეს შედარება ორი ძალისა ზოგს კიდეც ეუცხოება, იქნებ ზოგს კიდეც ეჩოთიროს, მაგრამ ჩვენი მსჯელობა სრულიად არ ისახავდა მიზნად პიროვნებათა სიმპატია-ანტიპატიებიდან გამოყვანილ დასკვნებს. ჩვენ ვაკრიტიკებთ ძალებს პოლიტიკის ხაზის მიხედვით, უკეთ რომ ვსთქვათ, ჩვენ გვაინტერესებს გზები პოლიტიკისა, თუ საით მიიმართებიან ისინი: თუ ყველა ძალთა გზა პოლიტიკურ რომში მიდის, მაშინ ჩვენ ვამბობთ: ამ ფაქტორთა შინაარსი იდენტიურია თავის შედეგებით

ასე რომ არ გვემსჯელა, ანტანტის ორიენტაციის მომხრე მენშევიკები უნდა გამოგვეყო ამავე ორიენტაციის, მაგრამ ... ჯგუფებისაგან. ამ მეთოდს რომ გავყოლოდით, ერთისა და იმავე პოლიტიკური გეზისათვის, სხვა და სხვა პოლიტიკურ ჯგუფებს სხვა და სხვა ნაირი ისტორიის მსჯავრი უნდა მიეღოთ.

რა ვუყოთ თუ მრავალი მენშევიკი ჩვენში გულწრფელი და პატიოსანი სოციალისტია თავის შემეცნებაში; ეს კიდევ არ ნიშნავს იმას, რომ მისგან დადებული პოლიტიკური დიაგნოზი, სოციალისტურია.

ასევე ითქმის იმ ელემენტებზედაც, რომელთაც რუსეთის წითელი არმიის შემოსვლა ჩვენში პატარა საქართველოს მესაფლავეთ წარმოიდგინეს. ზოგი მათგანი, ალბად, უმთავრესს მნიშვნელობას რევოლიუციონური არმიის შემოსვლის აზრს ამაში ხედავს და წრფელათ ჰგონია ამით საყვარელი სამშობლოსა და დიდი რუსეთის საქმეს აკეთებს. მაგრამ ეს მხოლოდ მისი ყალბი წარმოდგენის ნაყოფია და სრულიად არ ნიშნავს იმას, რომ იგი პირველი არ არის მესაფლავე თავისი სამშობლოს უმაღლეს და უსპეტაკეს ზრახვათა და მაშასადამე მისვე ქვეყნის დემოკრატიისა.

რაშია ამ ორ ძალთა იგივეობა?—სოციალისტური დემოკრატიის დაღებით მუშაობის უარყოფითად გადაჭრაში, მსოფლიო მაშტაბით დასმულ სოციალისტურ რევოლიუციის შენელება-შესუსტებაში.

უკანასკნელი მოვლენა კი იმაში გამოიხატება, რომ საერთაშორისო რევოლიუციის დასაწყისში აქრობენ ნაპერწკალს რევოლიუციისას საქართველოში, ხელს უშლიან საბჭოთა სისტემის განმტკიცებას ჩვენს ქვეყანაში.

უცხო ელემენტები ამას იმით ჩადიან, რომ ნაციონალურ გრძნობაზე უხეშათ გადალაჯებით, მთელი საქართველოს მშრომელი დემოკრატიის გამორკვევას პროლეტარიატისა და გლეხთა დიქტატურის სასარგებლოთ, აფერხებენ და აგვიანებენ და მით ხელს უშლიან რაც შეიძლება მალე შესდგეს მუშათა და გლეხთა საბჭოების სახით მშრომელთა ინტერესების დაცვა. ქართველი მშრომელი ხალხის შესვლა კი ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლაში საკაცობრიო პრობლემათა გადასაჭრელად, აუცილებელი და საჭირო არის, თუ გინდ იმისათვისაც, რომ ამ ბრძოლის შედეგებით ევროპის დემოკრატიაზე უფრო არის დაინტერესებული ჩაგვრის ტვირთის მატარებელი ქართველი, როგორც ეროვნულს, აგრეთვე ეკონომიურ-სოციალურს ფრონტებზე.

ანტანტის ორიენტაციის მომხრენი სთხრიან სოციალისტური რევოლიუციის ერთ-ერთ ბარჯგს, რომელზეც უნდა დაემყაროს ჩვენში რევოლიუცია და მას ასობენ იქ, იმ შენობის ქვეშ, რომლის სვეტების ძირები კარგა ხანია დამპალი და მერყევია, ამით კეთდება ამ მოქანავე კაპიტალისტური სახლის საქმე და ზიანდება ახალი და მტკიცე შენობა, რომელიც ჯერ კიდევ საჭიროებს ახალ და ახალ ბოძებს, რომ იგი ამით უფრო მაღლა აიწიოს და ყველასათვის თვალსაჩინო შეიქმნეს. და უმთავრესათ ეს ხდება თითქოს ქართველი ერისა და ჩაგრულ ერების გადარჩენის სიტყვის ქვეშ, იმ მიზნისათვის, რომლის წინააღმდეგ ბრძოლა შეადგენდა დიდ ნახევარს ისტორიისას კაპიტალისტური ქვეყნების ცოლვაწმობაში წარსულში: ამას ზოგი წრფელი პატრიოტული აღტკინებით ჩადის, ზოგიც პარტიული მოსაზრებებით, მაგრამ ორივეს დამღუპველი და გამნადგურებელი მნიშვნელობა აქვს ერთის მხრით ქართველი დემოკრატიისათვის და მეორეს მხრით ჩვენი მოდგმისათვისაც.

ამიტომ ჩვენ ანტანტისტებს ვურჩევთ გონს მოვიდნენ სანამ ჯერ კიდევ ბევრი დაუღუპველია ჩვენი ქვეყნის მომავლის თვალსაზრისით; უკეთესია გვიან, ვიდრე არასოდეს!

თორემ მათი გზა, აშკარა კონტრ-რევოლიუციონური, სხვა მისახვევით რომ მიიმართება ვითომდა სოციალისტური წყობილებისა და ჩვენი ერის განთავისუფლების აკენ, წაიწყდება იმ ჯვარედინს, სადაც ჯგუფდებიან რევოლიუციის და მაშასადამე ჩვენი ქვეყნის მტერნიც და დაინახავენ თავის სამარესაც. იქ მიდის უცხო ელემენტების პოლიტიკაც ნიკოლოზის შოვინისტური სილოგიზმები რომ დამახსოვრებიათ. ისინი ამცირებენ ქართველი მშრომელის თვალში პროლეტარიატის დიქტატურის და საბჭოთა სისტემის ღირსებას, ქმნიან მეტს გაუგებრობას და მით აფერხებენ რევოლიუციის ფრონტის ძლიერებასაც; ამ ტიპის ხალხიც იმ ნაკადიდან საზრდოობს, რომელიც იყო გადამრეცხ-წამლეკავი ჩაგრული ერებისა და სუსტი წინაღმდეგობის მქონე პატარა სოციალურ სხეულებისა. და საკვირველია ეს მეორე კონტრ-რევოლიუციონური პოლიტიკაც ერთა თავისუფლების და თანასწორობის ფეხებით დაიარება და სინამდვილეში კი ყოველ-ვე თავისუფლების მკვეთრი უარყოფა და გოლგოთური წამება გამოსჭვივის იმ იდეიისა, რომლის მომარჯვებით უნდა ამ ხასიათის ვაჟბატონებს ფონს გასვლა.

მაგრამ მათი მიხვეულიც იმ ჯვარედინზე მიდის, სადაც „ანტანტისტების“ სასაფლაო უნდა გაიჭრას ძლევამოსილ საერთაშორისო მშრომელთა რევოლიუციისაგან

ამიტომ მშრომელთა დემოკრატია მათაც კატეგორიულად ეუბნება: ჩამოგვეცილდით, ჯერ კიდევ გვიან არ არის! თორემ განკითხვის ჟამს კაპიტალისტურ-ბურჟუაზიულ სისასტიკეზე ულმობელი ვიქნებით!

ამ რიგად ორი მიხვეული ერთ მწვერვალში შეერთდა და ამით აიხსნება, თუ მომავალში ამ ძალთა შესახებ ერთი ოქმი ერთი წინადადებით დაიწერება: დემოკრატიისა და რევოლიუციის მტრები სხვა და სხვა მიხვეულებით ერთს სამარეს ჩაესვენენ.

რომელია ერთი გზა?

ივ. ხაჩ. ნოქდი.

პრესა

გაზეთ „კრასნი ვოინში“ მოთავსებულია მეტად საყურადღებო წერილი მოქალაქე მ. კლერ.-ისა—„საბჭოთა რუსეთი და საბჭოთა საქართველო“. ავტორი ეხება მეტად მტკივნეულსა და მომენტისათვის დასმულ საკითხს რუსეთ-საქართველოს საბჭოთა დამოკიდებულების შესახებ და ამბობს: როგორც სჩანდა, ორ მეზობელ ერებს შორის, რომელნიც შეადგენ ნამდვილ თანასწორობისა და ძმობის იდეალების განხორციელებას ძველი გახრწნილი იმპერიალისტური პირებისაგან განთავისუფლებით, რომელსაც ნაციათა ამორჩევა და შოვინიზმი ახასიათებდა, უნდა დამყარებულიყო ჭეშმარიტად ძმური, სრულს ნდობაზე დამყარებული დამოკიდებულება, რომელთაც არ უნდა არყევდეს ოდნავი ჩრდილოელები ეჭვისა და უცხო მტრული გავლენისა.

სამწუხაროთ, ძველი იმპერიალისტური პოლიტიკა მეფეთა რუსეთისა, ნათლად გამოსახულია ახალ ხალხთა დაპყრობაში, ძალით შედუღებაში ცენტრთან, მოსპობაში მით ნაციონალურ თავისებურებისა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური დამოუკიდებულებისა; კერძოთ მან ჩასთესა უნდობლობა დიდ რუსეთთან დამოკიდებულებას დროს.

ამ პოლიტიკამ ბევრი რუსიც აზიარა მყრომელურსა ბატონურ ინსტინქტებს.

შემდეგ ავტორი აღნიშნავს მენშევიკების ცრუ სოციალისტობას და მათ ტენდენციას პროლეტარულ რუსეთისაგან სრულიად განთიშვისა და სიძულვილისას და დაასკვნის: გასაკვირი არ არის ის შეხლა—შემოხლანი, ჯერ საბედნიეროთ წმინდა მორალური ხასიათისა, ის ურთი-ერთ გაუგებრობანი, რომელიც ყოველ ადგილს თავსა ყოფს“

მ. კლერის აზრით ყველასთვის და უწინარეს ყოვლისა ქართველ და რუსულ კომუნისტებისათვის ცხადია ის ურყევი და ყოველ ეჭვს გარეშე მდგარი გარდა ყვეტილება საკითხისა, რომელიც შეეხება რუსეთის ერისა და ქართველი ერის დამოკიდებულებისას წითელი არმიისა და ქართველი ხალხისას.

„მაგრამ სამწუხაროთ ზოგიერთი პოლიტიკურათ განვითარებული ადამიანი ან განგებ სდუმს რუსეთისა და საქართველოს საბჭოთა დამოკიდებულების შესახებ თავის იდუმალ პოლიტიკურ ზრახვათა გამო, ან და ჩუმათ ჩასჩურჩულებს სხვას შეხედულებებს, რომელნიც ეწინააღმდეგება მათივე სინდისისა და ჭკუის კარნახს.

ასეთი ბძანდებიან რუსული იმპერიალისტები, რომელნიც თავის სულში სულ ოცნებობენ რიგორმე რუსეთის ბატონობის ქვეშ საქართველოს დაბრუნებას და ფიქრობენ, თითქოს, წითელი არმია შეიძლება იარაღათ გამოდგეს მეორეჯერ ერთი ნაციის მეორე ნაციისგან დასაპყრობად. მეორეს მხრივ ... ქართველი პოლიტიკანები სხვა და სხვა პოლიტიკურ ჯგუფებიდან ..., რომელიც ... მტერნი საბჭოთა წყობილების და გაუსწორებელი ლაქიები ანტანტისა.

მათი ფიქრია ცრუ ხმებით საბჭოთა რუსეთის მთავრობაზე, რომ იგი იმპერიალისტურ გეგმების მატარებელია, რომ ვითომდა დამპყრობითი მიზანი აქვს წითელ არმიას, დაუკარგონ ყოველივე ნდობა ფართო მასაში საბჭოთა მთავრობას, მოსპონ ის ჩანასახი სიყვარულისა საბჭოთა წყობილებისადმი და ამით მოუმზადონ ნიადაგი კონტრ-რევოლიუციონურ გამოსვლებს ყოფილ მენშევიკურ მთავრობისას, რომელიც გაიქცა დახმარების საძიებლად ანტანტასთან.

მეტია ლაპარაკი იმაზე, თუ რა საშიშროებას წარმოადგენენ ერთიც და მეორეც ქართველი და რუსის ერის ძმურ კავშირისათვის, გლეხთა და მუშათა ძალის განმტკიცებისათვის საქართველოში.

მაგრამ უნდა ითქვას, რომ მათი მუშაობა უნაყოფოდ დარჩება, თუ კი იგი არ პოვებს გამოძახილს სულიერ განწყობილებაში ნაკლებ შეგნებულ, მაგრამ უფრო, როგორც ქართულ, ისე რუსულ წრეებში, რომელსაც თავის მხრით შეუძლია გავლენა მოახდინოს წითელ არმიაზე და მის დამოკიდებულებაზე. ადგილობრივ ქართველურ მოსახლეობისადმი. საქმე იმაშია, რომ ბევრი საქართველოს მოქალაქე რუსები მრუდედ უყურებენ ჯერ კიდევ ახალი მოვლენების აზრს; ისინი ამ ცვლილებებში უყურებენ, როგორც რუსული ბატონობის დაბრუნებას საქართველოში; აგრეთვე წარმოუდგენიათ მიზნები არმიის შემოსვლისა აქ, როგორც იარაღი ასეთი დაბრუნებისათვის.

ზოგი მათგანი იგონებს მენშევიკურ შევიწროების რუსული ელემენტისას. მეორენი იგონებენ პირად შეურაცხყოფას და უბედურებას; მესამეთ კი გული სტკივათ იმაზე, რომ ხდებოდა ყოველივე რუსულისაგან გაქცევა და ამავე ზომას გადაცილებული თაყვანისცემა ყოველივე ევროპიულისადმი, რომლითაც შეპყრობილი იყო ქართული ინტელიგენციის ნაწილი და მასთან ერთად ქალაქებში მცხოვრებნი.

და ყველა ეს გულუბრყვილო პატრიოტები ფიქრობენ, რომ წითელი არმიის მოსვლით საქართველოში, უნდა მოვიდეს ძალა წმინდა რუსული, თუ გინდ საბჭოთა მთავრობის სახით; რომ უკანასკნელის მოსვლით თავდება მათ მატერიალური თუ მორალური უსიამოვნებანი.

სამაგიეროდ ბევრი ქართველი ფიქრობს, რომ საბჭოთა მთავრობის სახით საქართველოში მოდის მისთვის უცხო რუსული ძალა, რომ კომპარტიის წინამძღოლები, ჩამდგარნი მუშათა და გლეხთა მთავრობის სათავეში, აგენტები და დანიშნულები არიან ერთ დროს საქართველოზე მბრძანებლებისა ცენტრებისა, რომ წითელი არმია, არმიაა დამპყრობელებისა.

ასეთი „ობიქტიური“ განწყობილებანი და მსჯელობანი, რასა თქმა უნდა აბნელებენ ნამდვილ მდგომარეობას, ხლართავს დამოკიდებულებებს, ბადებენ არა სასურველ განწყობილებებს, საზიანოდ მშრომელთა მასის უდიდესი განთავისუფლებისათვის და ხალხთა ძმობისათვის ჭეშმარიტ თავისუფლებასა და თანასწორობაზე, რომ უნდა ემყარებოდეს.

ყველაზე უბედურება ის არის, რომ განწყობილებანი და სულიერი მსჯელობანიც კი ამგვარ თემებზე პოულობენ გასავალს წითელ არმიის რიგებშიაც და გზას უხნევენ უფრო ნაკლებ შეგნებულ მის ნაწილებსაც კი.

ერთხელ და სამუდამოთ უნდა განემარტოს ქართველი ხალხის მასას და ქართველ მოქალაქე რუსობას და მხედრებს რუსული წითელი არმიისა, რომ საბჭოთა საქართველო დარჩა სრულიად დამოუკიდებელი, უფრო თავისუფალ რესპუბლიკათ, ვინემ იყო; რომ საბჭოთა რუსეთმა სრულიად წრფელათ იცნო იგი თავისუფალ სახელმწიფოებრივ ქვეყნათ ადრე, ვიდრე იგი ანტანტამ იცნო; რომ ეს საქართველოს დამოუკი-

დებლოების ცნობა რუსეთის საბჭოთა მთავრობას და მის ხელმძღვანელებს მტკიცეთ და წმინდათ სურთ დაიცვან მომავალშიც, რომ საქართველოს მშრომელნი დარჩებიან სრული ბატონ-პატრონნი თავის ქვეყნისა, რომ რუსული წითელი არმია არის მხოლოდ მისი მეგობარი და მოკავშირე.

სიამოვნებით ვეგებებით „კრასნი ვოინის“ გულწრფელ სიტყვებს. სხვა მოტივებით არ შეეძლო იხელმძღვანელოს სოციალიზმისათვის მებრძოლმა ლაშქარმა. დაპყრობა, დამონავება ერისა ვერ შეიქნება რევოლიუციის მიზნებში მაგრამ, სამწუხაროდ, ასეთ იქვებს გასავალს აძლევს ისეთი აზრები და წერილები, როგორიც მოთავსებული იყო „პრავდა გრუზიის“ № 31-ში რომელიც სრულიადაც არ ეგუება „კრასნი ვოინ“-ის ნათქვამს.

სარევოლიუციო კომიტეტის განცხადება

ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი საქონლის შემოტანის შესახებ, რომლებიც დადებული იყო უცხოელთა და საქართველოს ყოფილ მთავრობის შორის კანონიერათ ცნობილია საქართველოს საბჭოთა მთავრობის მიერ, რომელიც აგრეთვე კისრულობს ვალდებულებებს და ვალებს იმ შეთანხმებათა თანახმად, რომლებიც იყო უცხოელთა და ყოფილ მთავრობის შორის დადებული.

კონცესიები, დადებული ყოფილ მთავრობის მიერ, კანონიერად აღიარებულია, ამასთანავე როგორც ძველ, ისე ახალ კონცესიონერებს ყველა მათ მიერ შემოტანილ საქონლისა და ტექნიკურ იარაღისა, და აგრეთვე ყველა სამუშაო პირობისათვის ეძლევათ სრული ხელშეკრულობის გარანტია.

ყველა უცხო ხომალდი და სხვა გემები, რომლებიც იდგნენ საბჭოთა საქართველოს ნავთსადგურებში უცხოელ მოვაჭრეთა ფირმების, აგრეთვე თვით საქონელიც, თავისუფალია ყოველგვარ რეკვიზიციისა, სეკვესტრისა, კონფისკაციისაგან და თავისუფლათ შეუძლიათ, როდესაც სურთ, წავიდნენ საითაც უნდათ, ამასთანავე საქართველოს ნავთსადგურში და ტერიტორიალურ წყლებზე მყოფი გემები უზრუნველყოფილი იქნებიან საქართველოს ხელისუფლების მიერ სათანადო დახმარებით, რომელიც ნაკარნახევია საერთაშორისო უფლებით და წესებით.

ს. ს. ს. რ. რევოლიუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარი ა. ელიავა.

საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი ა. სვანიძე.

სპეციალური ცნობა.

6 აპრილი 1921 წ.

ზარზაწყების სრულით მომზადებული ბერძნების არტილლერიული იერიში თავუკ-კიპრზე მოგერიებულია დიდი ზარალით მოიერიშეთათვის.

ბაზარჯიკ-კეში მოგროვილი მტრის მთავარი ძალები იძულებული გახდნენ დაეხიათ. მეტი ნაწილი მტრის ამ ძალებისა ჩვენს მიერ არის წამოყვანილი ტყვეთ, ამასთანავე ჩვენ დავგრიჩა მტრის ჰაეროპლანები, გაუბიცები, მრავალი ყუმბარები და სხვა ნადავლი. ბრუხიდან სამხრეთ-დასავლეთით გენგრა-ჩაის პოზიციებზე მოულოდნელ თავდასხმით ერთ-ერთ ჩვენი რაზმისა მტერს მიაყენეთ მეტად საგრძნობი ზიანი. მტრის ზარალი ხალხით და საომარ მასალით ამ რაიონში მეტად დიდია. ამავე დროს ანატოლიის ლაშქრის მეორე ნაწილმა პაზარმუდავის რაიონში გადანტა მტრის ნაწილები და თავზარდაცემული მტერი გაიქცა. უკან დახეული ბერძნების ნაწილებმა ბრუსის მიდამოებში გაჯი-ალის ბორე-ბოქლის და ბეკლე-გიზის მიმართულებით, მუსულმანების მიერ დასახლებული პუნქტები ბარბაროსულათ გაძარცვეს ცეცხლითა და მახვილითა. გამხეცებული ბერძნების ჯარები სქესის და წლოვანების განურჩევლად აგროვებდნენ რომელიმე საზოგადო დაწესებულებებში მაგ. რუსეთში, სასწავლებლებში და სხვა და საზინელ ტანჯვაში სწვავდნენ. ბევრს კერძო მუსულმანს სჭრიდნენ ყურებს და ცხვირს. ყველა ეს ფაქტები ბერძნების ველურ სიმხეცისა, დამტკიცებული შერეულ კომისიით და გადაღებულია ფოტოგრაფიული სურათები.

ათინა. 6 აპრილი. ზოგიერთი ინგლისის გაზეთები „ორიენტალი ამბობს რომ სადგურ ალბულაღში 4-4 მომხდარ ოსმალეთის ეროვნულ ყრილობის უმაღლესი მთავრობის აღმასრულეთ ფრონტის მთავარ სარდლისა საბჭოთა მეორე წითელ არმიის უფროსის და საბჭოთა საქართველოს საზღვაო-სამეურნეო კომისარს ელიავას. შეხვედრამ საცსებით გაამაგრა მოსკოვში შეკრული კავშირის ხელშეკრულობა.

ახალი ამბები

— საბჭოთა დაწესებულებების რეგისტრაცია. ქალაქის რევკომის მმართველობის განყოფილებას საინფორმაციო საინსტრუქტორო ქვეგანყოფილება ერთხელ კიდევ წინად დებით მიმართავს ტფილისში მყოფ საბჭოთა ყველა დაწესებულებებს გამოგზავნონ შემდეგი ცნობები: დაწესებულების სახელი (სრული და შემოკლებული), ვინ უდგას სათავეში (გვარი), კოლეგიის შემადგენლობა, დაწესებულების სქემა (განყოფილებანი, ქვეგანყოფილებანი და სექციები), ვის ექვემდებარება ვერტიკალურ და გარიზონტალურ სახით, მისამართი დაწესებულებისა, ყველა ტელეფონის ნომრები და რაოდენობა შტატისა.

პური უმუშევრებს. შრომის სახალხო კომისარიატის დადგენილებით, ყველა უმუშევარი მუშები პურის ულუფას უნდა იღებდნენ შრომის ბირჟის საშუალებით, ულუფის მიღების უფლება აქვთ უმუშევართ, რომელნიც აღრიცხულნი არიან შრომის ბირჟაში. ამიტომ შრომის სახალხო კომისარიატი წინადადებას აძლევს უმუშევართ პურის მიღების დაბრკოლების ასაცილებლად ჩაეწერონ შრომის ბირჟაში,

— საინსტრუქტორო კურსები. 5 აპრილს საინსტრუქტორო კურსებზე მეცადინეობა დაიწყო. ლექციები შემდეგ დარგებიდან იკითხება: 1) პროფესიონალური მოძრაობის ისტორია. 2) კავშირთა ორგანიზაციების პრინციპი. 3) სახალხო შრომის ორგანიზაცია. 4) საბჭოთა მეურნეობის ორგანიზაცია და მოღვაწეობა. 5) თანამედროვე მოძრაობა. 6) მესამე ინტერნაციონალის განვითარება და მოკლე ისტორია.

— მუშათა სახახლის შეკეთება. პროფესიონალურ საბჭოს პრეზიდიუმმა მუშათა სასახლის შესაკეთებლათ გადასდო 1,000,000 მან. ქვევითა დიდი დარბაზი აზრათ აქვთ სხდომებისთვის მოაწყონ.

— მუშათა სასახლე ფოთში. საქართველოს პროფესიონალურ საბჭოების პრეზიდიუმმა დაადგინა დაასრულოს მუშათა სასახლე ფოთში, რომლის შენებაც დაწყებულია, ჯერ კიდევ მენშევიკურ მთავრობის დროს.

— სახელმწიფო უნივერსიტეტის სიბრძნის მეტყველების ფაკულტეტის პირველ კურსის სტუდენტმა პავლე არსენის ძე სვანიძემ დაამთავრა პირადობის მოწმობა. ჩაითვალოს გაუქმებულათ.

— ხელოვნების მუშათა კონფერენცია. ხელოვნების მუშათა კავშირის გამგეობა აპრილის 18 იწვევს ხელოვნების მუშათა ქალაქის პირველ ფართო კონფერენციას. კონფერენცია შესდგება სახელმწიფო დრამის თეატრის შენობაში. კონფერენცია დაიწყება აპრილის 10-ს დილის 10 საათზე.

წარმომადგენლობის ნორმა: 1) თეატრების, კინო-თეატრების, კონსერვატორიის და მუსიკალურ სასწავლებლების პედაგოგიურ პერსონალის, დრამის, ოპერის, სტუდიის, სამხატვრო სახელოსნოების, სკოლების, ფოტოგრაფიების, ატელიების და სხვათა. საზოგადო კრება ირჩევს თითო დელეგატს 5—15 კაცზე. 2) წარმოებები და დაწესებულებანი, რომლებშიდაც მუშაკნი 5 ნაკლებია, ერთდებიან და საერთო ძალით ჰგზავნიან დელეგატებს იმავე წესით. 3) წარმოებების გარეშე მყოფმა დაწესებულებამ უნდა მოახდინოს საზოგადო კრება და მოახდინოს არჩევნები ნორმის მიხედვით. არჩეულ დელეგატებს უსათუოდ თან უნდა ჰქონდეთ მანდატი, რომელშიაც აღნიშნული იქნება აღნიშნული წარმოებიდან დაწესებულებიდან არიან არჩეულნი და ამომრჩეველთან ტლდგენის სახით არიან არჩეულნი.

— საზოგადო საცხოვრებლის და სახალხო კვების კავშირიდან. საზოგადო საცხოვრებლის და სახალხო კვების კავშირი აცხადებს ყველა მუშების და მოსამსახურეთა საყურადღებოთ, რომელნიც არ არიან კავშირის წევრებად, მაგრამ მსახურებენ მაგალითად საბჭოთა სახლებში, სასტუმროებში, სასადილოებში და სხ, ამ გვარ დაწესებულებებში, რომ ყველა იგინი 3 დღის განმავლობაში ამ განცხადების შემდეგ აღირიცხონ კავშირში, წინააღმდეგ შემთხვევაში ისინი გადაყენებულ იქმნებიან თავიანთ თანამდებობიდან.

— საბჭოთა რესპუბლიკის სავაჭრო დამოკიდებულებანი. იტალიის მსხვილ ფირმის განყოფილებამ „იტალია-შავი ზღვის საზოგადოება“-მ (მარინერი) მილანიდან მიიღო ცენტრალურ სამმართველოსაგან ცნობები იმის შესახებ, რომ საზოგადოება ემზადება დიდ საკომერციო ოპერაციებისთვის საბჭოთა რუსეთთან და სხ. საბჭოთა რესპუბლიკებთან. საზოგადოებას აზრად აქვს მოაწყოს საბჭოთა საქართველოსთან საქონლის გაცვლა-გამოცვლა. ადგილობრივმა განყოფილებამ რადიოთი მილანში ცენტრალურ სამმართველოს შეატყობინა, რომ საქართველოში კარგი პირობები შეიქმნა დასავლეთ ევროპასთან სავაჭრო დამოკიდებულებისათვის. საზოგადოებას სათავეში მსხვილი იტალიის ბანკი უდგას.

— საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტის განცხადება უცხოელ ვაჭრებისა და ფირმების შესახებ, რომლებთაც სურთ საქართველოსთან სავაჭრო ურთიერთობის აღდგენა საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტი აცხადებს დაინტერესებულ პირთა, ჯგუფთა და ფირმათა ცნობად, რომ რესპუბლიკის მთელი საგარეო ვაჭრობა შემოტანა-გატანისა, აგრეთვე სატრანზიტო სწარმოებს რესპუბლიკის მთავრობის ერთად ერთი ორგანოს საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის შემწეობით.

— დროებით დაიჭირეს. ბათომში მიღებულ ცნობებით, 3 გემი საქონელი, ქართველ ხალხისთვის მენშევიკურ მთავრობის მიერ ნაყიდი, დროებით გადმოტვირთეს კონსტანტინეპოლში. დოკუმენტები საქონლის მისაღებად, რომელთ შორის არის მედიკამენტები, მენშევიკურ მინისტრებს აქვთ, რის გამო საქონლის მიღება ბრკოლდება.

— საქონელი საქართველოსთვის. განმათლებელმა საზოგადოებამ იყიდა ბათომსა და ფოთში ერთ მილიარდზე მეტი ღირებულობის საქონელი.

— თეთრი ფქვილი. ბათომის საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტი შეუთანხმდა ოსმალელ ვაჭრებს თეთრი ფქვილის მოტანის შესახებ.

— განათლების სახალხო კომისარიატში. განათლების სახალხო კომისარიატში დაარსებულია ლიტერატურული სექცია.

— ქალების მიტინგი. ქალების მიტინგმა მისასალმებელი დეპეშები გაუგზავნა ტფილისის კომუნისტურ პარტიის ქალების განყოფილებას, ლენინს, ტროცკის და კოლონტაის.

— ბათომში. (ტელეგრაფით). 12 აპრილი. ამ ქამად საქართველოსკენ მოდის 3 გემი იტალიის საზოგადოებისა „სერვიცი მარიტიმი“, „ჩირჩე“, „სიკანია“ და „პალერმო“.

— მოთხრობათა საღამო. შაბათს, 16 აპრილს, კონსერვატორიის დარბაზში შესდგება პეტროგრადის თეატრების ცნობილ მსახიობის მარადუდინის მოთხრობების ერთად ერთი საღამო. ამ საღამოზე გამოვლენ აგრეთვე, სახელმწიფო ოპერის მსახიობი ქალი ნ. ე. კრონსვალოვა, აზერბაიჯანის სახელმწიფო ოპერის მსახიობი მარგარიტოვი და ბ ა. პროზოროვსკი. პროგრამებია ტეფის ავერჩენკოს, დიმოვის და სხვათა ახალი მოთხრობანი.

— სახალხო სახლი. მეთერთმეტე ლაშქრის პოლიტიკურ განყოფილებას განზრახული აქვს წარმოდგენების დადგმა სახალხო სახლში დაიწყოს 23 აპრილიდან. ამ ქამად წარმოებს სასწრაფო მოსამზადებელი მუშაობანი პიესების დასადგმელათ. რეპერტუარი უმთავრესათ გმირული და სახალხოა.

— ყაზარმების შეკეთება. ბათომის წითელ გარნიზონის ყაზარმების შესაკეთებლად რევკომმა გადასდო 20 მილიონი მან.

— მედიკამენტები სომხეთისათვის. სომხეთის დაზარალებულთა კონსულმა ათაზეიანმა, რომელიც კონსტანტინეპოლში გაიქცა, თან წაიღო დიდძალი მედიკამენტი, რომლის ნაწილი ნაყიდი იყო სომხის საჯუთხისათვის. ხოლო მეორე ნაწილი გამოგზავნილი იყო გერმანიაში მცხოვრებ სომხებისაგან.

— დანიშვნა. მიხეილის ციხის კომენდანტად დაინიშნა სკრიპოვი.

— სიტყვიერი სასამართლოები. იუსტიციის განყოფილების მიერ გახსნილ იქნა აპრილში 5 სახალხო სიტყვიერი სასამართლო ოლქის სხვა და სხვა პუნქტებში. კინტრიშის სახალხო სასამართლო უკვე მოქმედებს, სახალხო სასამართლო შესდგება ყადისა და ორი არჩეული წევრისაგან. უმაღლეს ინსტანციას წარმოადგენს ოლქის სახალხო სასამართლო, შედგენილი მუფთისა და ყოველ სარაიონო სასამართლოს წარმომადგენელთაგან.

რადიო

რკინის გზის ტრანსპორტის მდგომარეობა რუსეთში.

2 4. რკინის-გზის და წყალთა ტრანსპორტის მომუშავეთა ყრილობაზე, ვრცელი მოხსენებით რუსეთის რკინის გზის და წყალთა ტრანსპორტის მდგომარეობის შესახებ გამოვიდა მიმოსვლის კომისარი ამხ. ემშანოვი, რომელმაც ტრანსპორტის მდგომარეობის შესახებ სთქვა შემდეგი: „რკინის გზის ქსელი, რომელიც გასულ წელში უდრიდა 36 ათას ვერსს, მიმდინარე წელში გაიზარდა 62 ათას ვერსამდის. ორთქმავალთა რაოდენობა შეადგენს 19,157 ვაგონ-პარკი გასულ წელში შეადგენდა —262,439 ვაგონს, მიმდინარე წელში კი 455,132 ვაგონს. გასულ წელში უდრიდა 218000 მიმდინარე წელში კი უდრის 350.000 ვ. ემჩნევა აგრეთვე ვაგონების და ორთქმავალების შეკეთების გაუმჯობესება და გადიდება. ორთქმავლების შეკეთების გეგმა შესრულებულია შემდეგნაირათ: მიცემული იყო შესაკეთებლად 4,536 ორთქმავალი გადიდებულ წინადადებით, შეკეთებულია კი 5884 ორთქმავალი ვაგონების მხრივ მიცემული იყო შესაკეთებლად 48,40„ ვაგონი და შეკეთებულია 66,811 ვაგონი ორთქმავალების შეკეთება კი 192 წ. რამოდენიმე ჩამორჩენილია პროგრამისაგან. თებერვალში 843 ორთქლმავალის შეკეთების წინადადებისაგან გამოტოვებულია 767 ორთქმავალი.

რკინის-გზის ექსპლოატაცია მიმდინარეობს განსაკუთრებულ გაუმჯობესების სახით. დატვირთვა, რომელიც აღწევდა 1920 წ. დღე-ღამეში 6000 ვაგონი, ნელ-ნელა აიწია 10,000 ვაგონამდის და ცალ-ცალკე დღეში 14,000 ვაგონამდე დღე-ღამის საშუალო მოძრაობის მანძილი 1920 წ. იანვრიდან 1921 წლის იანვრამდის გადიდდა 21 ვერსიდან 27 ვერსამდე, რომელიც სხვათა შორის ენკენისთვეში აღწევდა 42 ვერს. მომუშავე ორთქმავლის დღე-ღამის მოძრაობის საშუალო მანძილმა იმავე ხანაში მიაწია 55—80 ვერსამდის და ზოგიერთ რკინის-გზებზე 110 ვერსამდე. ე. ი. მიაღწია ომის დაწყებამდე არსებულ მოძრაობის მანძილს. გადაზიდ ტვირთების ერთგზობის გადაზიდვის რაოდენობამაც იმატა დატვირთულ ვაგონებისა გასულ წელში იყო 511 ფუთი, მიმდინარე წელში კი უდრის 580 ფუთს.

ამნაირად უდიდესი საფრთხე, რომელიც ემუქრებოდა საბჭოთა რესპუბლიკას ტრანსპორტის დაცემის სახით, უმეტეს ნაწილში მოშორებულია. ამისდა მიუხედავად საჭიროა შემდეგაც მოვიკრიბოთ ყოველივე ძალღონე და ვაწარმოვოთ სასტიკი დისციპლინა. სამხედრო მდგომარეობა განაგრძობს არსებობას რკინის-გზებზე მაგრამ ტრანსპორტის დანგრევაც არსებობს და საჭიროა, რომ შემდეგაც არსებობდეს რკინისებური დისციპლინა.

საბჭოთა აპარატი.

მოსკოვი, 4-4 რუსეთის კომუნისტურ პარტიის მოსკოვის კომიტეტის ღმასრულებელ ბიუროს სხდომაზე, სრაიონო კომიტეტების საორგანიზაო საინსტრუქტორო განყოფილებათა მდივნებთან და გამგეებთან ერთად, დეტალურათ და ყველა მხრივ გარჩეულ იქმნა საკითხი იმის შესახებ რომ მუშათა ფართო მასსებს მონაწილეობა მიეღებინონ საბჭოთა აღმშენებლობაში მოიწვიონ უფრო შეგნებული და გამოცდილი მუშა-კაცები და მუშა-ქალები, [illegible] დროს აღნიშნულია [illegible] მიმართული, [illegible] აპარატში [illegible] დაინიშნოს იგი წარმოადგენს ყველაზე სწორე ღონის ძიებას მუშათა ფართო მასსების დასაახლოვებლათ საბჭოებთან. ამ ღონისძიების საქმაროთ ტექნიკურათ განსახორციელებლათ აირჩიეს კომისია და შეიმუშავეს სპეციალური ინსტრუქცია.

დანიაში.

სტოკჰოლმი. 5-4. დანიაში მზადდება დიდი ბრძოლა მუშებისა და მწარმოებელთა შორის. დიდმა რკინის და აგურის ქარხნებმა გადასწყვიტეს შეამოკლონ სამუშაო ქირა და მუშების პროტესტის საპასუხოთ გამოაცხადეს ლოკაუტი. ქუჩაში გაყარეს 40 ათასი მუშა სხვა მწარმოებელთ გადასწყვიტეს მიბაძონ ამ მაგალითსა არავითარი იმედი არაა, რომ ეს კონფლიქტი მშვიდობიანათ გადასწყდეს. მუშათა შორის იწყება აშკარა მოძრაობა.

კაბინეტის დაცემა ათინაში.

ბათუმი, 12-4. (ტელეგრაფით). უცნობ სადგურის რადიო, დაჭერილი ბათუმში, აცხადებს კაბინეტის დაცემას ათინაში. 9 აპრილს უკვე შედგენილი იყო გუნარისის მეთაურობით ახალი კაბინეტი, რომელშიაც განსაკუთრებით მონარქისტები შედიან.

თეთრი ტერორი გერმანიაში

რიგა. 11-4. მოკავშირეთა ჯარებმა რომელთაც ქვემო რურის ოლქი დაიჭირეს, გამოსცეს, ბრძანება რომელშიაც ნათქვამია, ყველას, ვინც შენიშნული იქნება რაიმე დანაშაულში, სამხედრო სამართალში მისცემენ, რომელი სახლიდანაც კი სროლას ასტეხენ, იმ სახლს დაუყონებლივ გაანადგურებენ.

პროლეტარულ ომის წინადღე ინგლისში.

ვარშავა. 11-4. „ტაიმსი“ იუწყება, რომ შოტლანდიაში ბევრი ტრალერი და ტყვიისმფრქვეველი გაიგზავნა, რადგან შოტლანდიის მაღაროებში არეულობამ იფეთქა.

ინგლისთან დადებულ სავაჭრო ხელშეკრულების გამო

მოსკოვი. 13-4. სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით ბრიტანეთთან მარტის 16-ს დადებულ ხელშეკრულების გამო სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა: მიენდოს საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარს გახსნას უცხო სახელმწიფოთა სავაჭრო გემებისთვის ნავთსადგურები: თეთრ ზღვაზე მურმანი და არხანგელსკი: შავ ზღვაზე—ოდესა ნიკოლაევი, სევასტოპოლი, ფეოდოსია ნოვოროსიისკი, ტუაპსე; ბალტიის ზღვაზე—კრონშტატი, აზოვის ზღვაზე—მარიუპოლი და როსტოვი.

საბჭოთა საქართველოს შეერთების პროექტი იტალიის, ინგლისის და ევროპის ჩრდილოეთ ნავთსადგურებთან.

ბათუმი. 12-4. (ტელეგრაფით) იტალიელ საზოგადოებათა სხვილმა სინდიკატმა „სერვიცი ხამიტიმ„ თავის ბათუმელ წარმომადგენლის გაევსკის პირით წარუდგინა რევკომს და გარეშე ვაჭრობის სახალხო კომისარიატს დიდმნიშვნელოვანი პროექტი საბჭოთა საქართველოს შეერთებისა იტალიისა, ინგლის და ევროპის ჩრდილოეთ ნავთსადგურებთან. სინდიკატი წინადადებას იძლევა, რომ ახლო ხანში მოაყწოს ხელსაყრელ პირობებში სამ ვადიან რეისს. პირველი ფოთი (ბათუმი)-ინგლისი (ბელგია)-გერმანია: მეორეს ბათუმი-ისპანია: მესამე—ბათუმი-ოდესა, საქართველოს ნავთსადგურებში გავლით და აგრეთვე შეივლის ნოვოროსიისკსა და ყირიმში. საზოგადოება წინადადებას იძლევა მოაწყოს ჩასასახლებელ გემების გაგზავნა ბათუმ-ოდესასა, ბათუმ-იტალიის შორის. ხელშეკრულების ვადა 5 წელია.

კომუნიზმი საბერძნეთში.

ქალ. ბელეში თამბაქოს მრეწველობის მსხვილ ცენტრში, მარტში უმუშევრებმა გამართეს გრანდიოზული მანიფესტაცია, რომლის ძირითად ლოზუნგს შეადგენდა საბჭოთა ხელისუფლების დაწესების მოთხოვნილება. ეს დემონსტრაცია მოწყობილი იყო კომუნისტური პარტიის მიერ. ჯარის რაზმმა, რომელიც პირველი გაიწვიეს მანიფესტაცი-

ის წინაამდეგ, ური ეთქვა ბრძანების ასრულებაზე. მანიფესტანტების გაფანტვა მოახერხეს მხოლოდ ხელახლად გაწვეულმა სამხედრო რაზმებმა.

საბერძნეთის ჯარში საგიტაციო მუშაობისთვის სმირნის ფრონტზე მოწყობილია 10 კომუნისტური იაჩეიკა. კომუნისტური ორგანიზაციები დაარსებულია აგრეთვე საბერძნეთის კრეისერებზე, რომლებიც დგანან კონსტანტინოპოლის ნავსადგურებში.

კრონშტადტელთა დაკითხვა.

პეტროგრადი, 24. რუსეთის სატელეგრაფო სააგენტოს კორესპონდენტი დაესწრო ტყვე კრონშტადტელ მეზღვაურთა დაკითხვას. საერთოთ მეზღვაურთა ჩვენება მეტად მძიმე შთაბეჭდილებას ახდენს. მომეტებულ ნაწილთ ეს ახალგაზრდობაა, რომელიც ფლოტში შესულა მე-18 და მე-19 წლებში. ძველ მეზღვაურთა ჩვენებიდან სჩანს, რომ მათ ვერ გაითვალისწინეს საბჭოთა ხელისუფლების წინაამდეგ გამოსვლის შედეგები. მაგრამ მერმე, როცა შეიგნეს აჯანყების საშინელი მავნებლობა, ისინი ეცადნენ თვალი აეხილათ და აეხსნათ ახალგაზრდა ამხანაგებისათვის ძველი დამსახურებლობა ბრძოლისა წითელ დროშისა და საბჭოთა ხელისუფლების წინაამდეგ. ამ აგიტაციამ მნიშვნელობა იქონია აჯანყებულთა გახრწნაში.

უკმაყოფილება ლოიდ-ჯორჯისა.

ლონდონი, 24 გაზ. „ნიუ-იორკი-ტაიმს"-ი რუსეთთან სავაჭრო შეთანხმების შესახებ სწერს: საბჭოთა მთავრობა, რომელსაც ლოიდ-ჯორჯმა თავის სავაჭრო შეთანხმებით რაიმენაირი სიმპათიური შეხედულება მიიპყრო, აშკარად ემტერება საფრანგეთს და შეერთებულ შტატებს... როგორც ჩანს, ძლიერი, იქნება ყველაზე ძლიერი ჯარი და ლოიდ-ჯორჯის სიერ ჩათვლილი შეთანხმება უქვეყნოდ ხელს შეუწყობს უზრუნველყოფას ამ ჯარისას.

პროფესიონალური ცხოვრება

საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს პლენუმის და პროფკავშირების ყველა გამგეობათა აპრილის 3 სხდომაზე შემდეგი რეზოლუციები მიღებული:

1. ორგანიზაციული საკითხი.

საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს პლენუმი ღებულობს და სცნობს პროფესიონალურ—წარმოებითი კავშირების ორგანიზაციის წარმოებითი პრინციპს, როგორც ორგანიზაციის ერთად-ერთ ფორმას, რომელიც საშუალებას აძლევს პროლეტარიატს გაარკვიოს ცხოვრების წინ დასმული საბჭოთა საზოგადოების და წარმოების ორგანიზაციის საკითხები. ამასთანავე საქართველოს პროფკავშირთა საბჭო აძლევს აღმასრულებელ კომიტეტს დავალებას უკვე დაწყებული მუშათა კავშირების რეორგანიზაციის გზით, წარმოების პრინციპის თანახმად და წარმოებითი კავშირების ცენტრალური კომიტეტს კი ცვლილება გაუხადოს პრაქტიკაში პროფესიონალური ცოდნით ლიკვიდაცია შეუძლებელი ახალგაზრდა ორგანიზაციების მოსაწყობად. ამასთან ვე პლენუმი მიმართავს ყველა შესაბამის ამხანაგებს ყოველმხრივ გამოიჩინონ და გაამჟღავნონ ეს საკითხი ადგილობრივ, ფართო მასის შორის, რათა ადვილად ვძლიოთ ის ფსიხოლოგიური ვიწრო-ამქრული დაბრკოლება, რომელიც ეხვდება მუშათა ლიგის, განსაკუთრებით ინტელიგენტთ წრეებში, რომლებიც ძნელად ეგუებიან პროფესიონალურ ორგანიზაციების ახალ ფორმებს და პრინციპებს.

2. პროფკავშირებისა და სახალხო შრომის კომისარიატის ურთიერთობის საკითხი.

ა) აუცილებელია სრული კონტაქტი პროფკავშირებისა შრომის განყოფილებების შორის და პროფკავშირების გაუწყვეტელი გავლენა შრომის განყოფილებათა მიმდინარე მოქმედებაზე ცენტრში და ადგილობრივ; ბ) შრომის სახალხო კომისარიატის კანდიდატები და შრომის განყოფილების გამგეები ადგილობრივ, და აგრეთვე კოლეგიის წევრები უნდა არჩეულ იქნენ პროფკავშ. საბჭოსა და ადგილობრივ ორგანოების მიერ სათანადო ყრილობის მოწვევამდე; გ) პროფესიონალურ ორგანიზაციები აწყობენ აგრეთვე შრომის სახ. კომისარიატის და მის ადგილობრივ განყოფილებათა ქვეგანყოფილებებს, გზავნიან ქვეგანყოფილებების ყველა გამგეებსა და პასუხის მგებელ მომუშავეთ-კოლეგიის წევრებს, შრომის ინსპექტორებს, ინსტრუქტორებს და სხვ. დ) ყრილობებსა და კონფერენციებზე პროფესიონალურ გაერთიანების პრეზიდიუმის არჩევნების დროს მხედველობაშია მიღებული, რომ პრეზიდიუმის ერთ ერთი წევრი უნდა იყოს შრომის განყოფილების გამგე; ე) შრომის პრინციპიალურ საკითხების გასარკვევათ, აუცილებელია წინასწარი განხილვა პრეზიდიუმის (ან პროფესიონ. წარმოებითიგაერთიანების პლენუმის) სხდომებზე.

პერიოდულათ თვეში ერთხელ მაინც შრომის ადგილობრივ განყოფილებათა და ქვეგანყოფილებათა გამგეთ უნდა მოახსენონ სათანადო პროფესიონალურ გაერთიანების პლენუმებს მათი მუშაობის მსვლელობის შესახებ.

აღნიშნული მოხსენებანი უნდა დაწვრილებით იქმნან განხილული პლენუმის მიერ. პროფკავშირების ყველა ყრილობებზე აუცილებელია განყოფილების გამგის საერთო მოხსენება.

სასურსათო საკითხი.

მოისმინა რა რ. ხომაშვილის მოხსენება სასურსათო საკითხის გამო და მოისმინა რა სასურსათო მუშაობის საერთო ხაზი, საქ. პროფეს. კავშირთა საბჭომ მიანდო თავის აღმასრულებელ კომიტეტს დაეხმაროს სახ. სასურსათო კომისარიატს, როგორც თვით სასურსათო კომისარიატის აპარატის მუშაობაში, აგრეთვე დამზადების და განაწილების საქმეში. ეს დახმარება უნდა გამოიხატოს უპირველესად მუშების გაგზავნაში, რომლებიც ფეხზე დააყენებენ სასურსათო კომისარიატის აპარატს ამასთანავე პლენუმს აუცილებლად მიაჩნია და ანდობს აღმ. კომიტეტს და სახ. სასურ. კომისარიატს საზოგადო სასადილოების მოწყობას აღმ. კომ. მიერ მიღებულ დებულებათა მიხედვით. შემდეგ პლენუმს საჭიროთ მიაჩნია სასურსათო გაფართოვოს საბარათო სისტემა, რომელიც მოსპობს განაწილებაში გამეფებულ ანარქიას. რადგან მუშებისთვის უზრუნველყოფა სურსათისა და ტანისამოსის მიწოდება არის ერთ ერთი მნიშვნელოვანი მომენტი ცხოვრების ნორმალური მიმდინარეობისა, პლენუმს აუცილებლად მიაჩნია, რათა პროფესიონალურ კავშირების დარჩეს სახ. სას. კომისარიატის და სახ. მეურნეობის საბჭოს განკარგულებაში მყოფი მთელი მასალა, რომელიც საჭიროა მუშებისათვის ტანთ საცმელისა და ფეხსაცმლის მოსამზადებლად, რომლებიც დარიგდება მხოლოდ და მხოლოდ პროფკ. საბჭოს ეკონომიური განყოფილების საშუალებით. ამასთან ერთად აღმ. კომიტეტს ყველა ამის ცხოვრებაში გატარებას, ავალებს იმავე დროს აღნიშნავს სახ. სასურ. კომისარიატის მუშათა ორგანიზაციასთან უფრო მტკიცე კავშირის აუცილებლობას და მის აპარატის მიზანშეწონილად ამუშავებას.

შრომის სახალხო კომისარიატის მიზანი და დანიშნულება

(საუბარი შრომის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის თავმჯდომარე ამხ. მიქაძესთან).

შრომის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის თავმჯდომარემ ამხ. მიქაძემ ჩვენი გაზეთის თანამშრომელთან საუბრის დროს სთქვა: ყოფილ შრომის სამინისტროში საქმე მეტად არა სასურველად იყო დაყენებული, მაგალითად ერთმა ერთ მის თვალსაჩინო განყოფილებაში, რომელიც ახასიათებდა მთავრობის მიერ წარმოებულ მუშათა პოლიტიკას, სატარიფო პალატის სახელმწიფო და საზოგადო დაწესებულების მოსამსახურენი სავსებით არ იყვნენ მიღებულნი ხელფასებში საზოგადო კანონმდებლობის მხრით. თავისი მხრით სატარიფო პალატა ცდილობდა თითონ ეწარმოებინა პროფესიონალურ კავშირთა საქმეთავლობისათვის, ახლა სატარიფო პალატა გაუქმებულია და მისი ფუნქციები გადადის საპროფესიონალურო კავშირთა უწყებაში. შრომის კომიტეტი არის სახელმწიფო ორგანო, რომელიც გამოხატავს ეკონომიურ ინტერესებს ორგანიზაციულ მუშათა კლასისათვის, საიდანაც გამომდინარეობს სრული შეთანხმება პროფესიონალურ კავშირთა მუშაობასთან.

შრომის კომიტეტის კატეგორიებს ირკვევენ, როგორც ცენტრში, ისე ადგილობრივი პროფესიონალურ კავშირთა პლენუმები. პროფესიონალური კავშირები გარდაიქმნება ხელმძღვანელ ორგანოდ ახალგაზრდა სოციალისტურ რესპუბლიკის სამეურნეო ცხოვრებაში, ამიტომაც მას მიენდო ტარიფების შემუშავებაც. შრომის სახალხო კომისარიატი ადასტურებს პროფესიონალურ კავშირის მიერ გამომუშავებულ სატარიფო დადგენილებებს.

შრომის სამინისტროს მეორე არანაკლებ მნიშვნელოვანი განყოფილება მუშათა მაგიდა—გადაცემულია სასურსათო სახალხო კომისარიატის უწყებაში. მუშათა მომარაგებელ განყოფილებას არავითარი დამოკიდებულება არა აქვს მუშათა მაგიდასთან.

სოციალური დახმარების საქმე, რომელსაც განაგებდა ყოფილი შრომის სამინისტრო, გადაეცა სოციალურ უზრუნველყოფას.

დაზღვევის განყოფილება დარჩა შრომის კომისარიატში და გადაიდა შრომის დაცვის განყოფილებაში. მასვე გადაეცა ზედამხედველობა საავადმყოფო კასის მუშაობისა, მის რეორგანიზაციამდე. საავადმყოფო კასის ფუნქციები შესამჩნევად გაფართოვდება-საავადმყოფო კასის საშუალებით გაიწევა აუცილებელი დახმარება პროფესიონალურ კავშირის მშრომელი წევრს გარდაცვალების დროს.

მუშები განთავისუფლებულნი არიან კასაში ფულის შეტანისაგან, ფულის შეტანა ეწელება მეწარმეებლებს, ამნაირი წესი იარსებებს კასის სრულ რეორგანიზაციამდის, და მაშინ მთელი ხარჯი სავსებით გადავა სახელმწიფოზე. როცა შეეხება შრომის მფარველობას, უნდა აღვნიშნოთ, რომ ძველ ყოფილ სამინისტროს არ ჰქონდა კანონი შრომის დაცვისა, გარდა არა-დამაკმაყოფილებელ კანონის—8 საათის სამუშაო დღისა. შრომის სახალხო კომისარიატი შესდგება 3 განყოფილებისაგან: 1) სამდივნო, 2) შრომის დაცვის განყოფილება და 3) მუშათა ძალის აღრიცხვისა.

ფინანსთა სახალხო კომისარის ბრძანება № 11

ცნობილია ყველა საზოგადო ორგანიზაციების, კერძო ფირმების და წარმოებათა მეპატრონეების საყურადღებოთ, რომ ლამაც ისარგებლეს ბანკის კრედიტით სესხის სახით მიღებულ საქონლით, რომლებიც იყო დარჩენილი შესაბამი კერძო ელემენტების კუთვნილ საწყობებში, რომ აღნიშნული ორგანიზაციები და პირები პასუხისმგებელი არიან გირავნობაში მყოფ საქონლის მთლიანობისა და შენახვა მთელის მათი ქონებით და რომ მათთან შესაბამი დატოვებულ საქონლის დამალვისა და გაფლანგვისთვის დაისჯებიან უმაღლესი სასჯელით.

ს. ს. ს. რ. ფინანსთა კომისარი ნაზარეთიანი.

ბრძანება ქ. ტფილისის და მის რაიონების გარნიზონისადმი № 82 11 აპრ. 1921 წ.

1) შემთხვევის განცხადებანი, რომ წითელ ლაშქარელები, შედიან რა კერძო სახლებში, მოითხოვენ ბინების დაცლას, რაზედაც მათ არ აქვთ არავითარი საბუთი. ასეთი ორგანიზაცია დაუშვებელია, რომელიც ამცირებს წითელ ლაშქრის სახელს ის მოწოდებას.

ვამტკიცებ რა გარნიზონისადმი გაცემულ № 10, § 2 ბრძანებას, ვაფრთხილებ, რომ მისი დარღვევა გამოიწვევს სასტიკ სასჯელს იმ პირთა მიმართ, რომლებზედაც შემოსული იქნება საჩივარი.

§ 2. ვთხოულობ რა ხელახლად ბრძანებისა № 13 § 1 ასრულებას, ვკრძალავ სამხედრო ფორმების და ყოველნაირი სატვირთო პოკინკების მოძრაობას ხსენებულ პროსპექტებს და ტრამვაის გზებზე. მილიციის უფროსმა და ქალაქის კომენდანტმა უნდა ზედამხედველობა გაუწიონ ამ ბრძანების სწორეთ ასრულებას და ამ ბრძანებაში ჩამოთვლილი პირნი დაიჭირონ და მისცენ რევოლუციონურ სამხედრო ტრიბუნალის სამართალში.

მე შევნიშნე, რომ ბინები, სადაც დგანან სამხედრო ნაწილები, მეტადრე ეზოები, გვერდზე მდებარე ქუჩებით, იმყოფებიან ანტისანიტარულ მდგომარეობაში. ქალაქს არა აქვს საკმაო შეძლება არც ეზოების დასაგველათ, არც ნაგვის გასატანათ ამიტომ ვბრძანებ ყოველ სამხედრო ნაწილს თითონ ადევნოს თვალი სისუფთავეს როგორც შიგ თავის ბინაში, ისე მის ახლო და თითონ თავის საშუალებით გაიტანონ ნაგავი.

ყველა სამხედრო ნაწილებმა, რომელთაც სჭირდებათ გადასაზიდი საშუალებანი, უნდა 2 დღით ადრე მიმართონ სათანადო რევკომებს და აღნიშნონ რამდენი გადასაზიდი საშუალება სჭირდებათ, რომ ადგილობრივმა ადმინისტრაციამ შეიძლოს ამ თხოვნის დროზე ასრულება.

§ ბ. ექიმმა დანჩენკომ გვაცნობა, რომ იგი შეუდგა გარნიზონის ექიმის თანამდებობის ასრულებას.

ცნობა. მე-11 სანიტარულ ნაწილს ქადაღდი № 1.070 მის პაკეტში № 2. ქალ. ტფილისის და მის რაიონების გარნიზონის უფროსი და სამხედრო კომისარი ლარიჩკინი. შტაბის უფროსი პრომფირიმი. ქალაქის კომენდანტი ამაშიძე.

ბრძანება № 86.

1. ქ. ტფილისისა და ტფილისის გუბერნიის სახელმწიფო ხაზინებისა და საკრედიტო დაწესებულებათა ყველა ადმინისტრატიული თანამდებობის პირი და მოსამსახურენი, რომელნიც საქართველოში საბჭოთა ძალა უფლების გამოცხადების წინ ტფილისიდან წავიდნენ, ერთი კვირის განმავლობაში დღიდან ამ ბრძანების გამოქვეყნებისა (პროვინციაში კი დღიდან ბრძანების ადგილობრივად მიღებისა), ვალდებულნი არიან ჩააბარონ სახელმწიფო ბანკს ფასიანი ქაღალდები და ნივთები, რომელიც მათ გადაეცათ და აგრეთვე წარადგინონ აგარიში იმ თანხების შესახებ, რომელიც ჩაიბარეს მათ შესანახად ან მიიღეს ანგარიშ ქვეშ ავანსის სახით.

2 ყველა, ვინც ამ ბრძანებას არ შეასრულებს დაისჯება უმძიმესი სასჯელით.

საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ორახელაშვილი.

ფინანსთა სახალხო კომისარი ნაზარეთიანი.

რევკომის მდივანი გაბრიჩიძე.

1921 წ. აპრილის „11".

ტფილისი სასახლე.

ბრძანება საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო სამხედრო-საზღვაო კომისარიატისადმი.

№ 32. 4. აპრილი 1921 წ. ქ. ტფილისი. დამატებით ბრძანებისა სახალხო-სამხედრო და საზღვაო საქმეთა კომისარიატისადმი 7 მარტიდან № 11 § 6 ვბრძანებ პირველ რიგში მოახდინოთ აღწერა მამაკაცებისა ს. ს. ს. რ. ტერიტორიაზე მცხოვრებთ დაბადებულნი 1898 წლის 1 იანვრიდან 1902 წლის პირველ იანვრამდე, ესე იგი 19, 20, 21, და 22 წლებისა ცნობები უნდა იქმნას წარმოდგენილი სამობილიზაციო განყოფილებაში არა უგვიანეს 15 აპრილისა ბრძანება ესე გადაეცეს დეპეშით.

§ 2. მოხდენილ იქნას აღრიცხვა ყველა საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრებ ლაშქრებში ნამსახურ ყოფილ ნაცვლების რომლებიც არ ირიცხებიან ნაცვლებში და დაწესებულებებში.

სამხედრო-საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარის მოადგილე კვანტალიანი შტაბის უფროსი გენერალური შტაბის გაბაშვილი.

ბრძანება საქართველოს სოციალისტ. საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო სამხედრო საზღვაო კომისარიატისადმი.

№ 34.

5. აპრილი 1921 წ, ქ. ტფილისი.

§ 1.

ამხ. საგინოვის მოსვლამდე მე-3-ე ქართულ მუშურ-გლეხური რაზმის დროებით უფროსად დაინიშნოს ამხ. მიხეილ დიმიტრის ძე აროშიძე.

ცნობა: ბრძანება სახალხო სამხედრო და საზღვაო კომისარიატისადმი № 5 § 3.

ინიშნებიან: საქართველოს ცენტრალურ კომუნისტურ პარტიიდან გამოგზავნილ ამხ. ...... სამხედრო კომისრათ.

ცნობა: ცეკას მიმართვა ა. წ. 1 აპრილის თარიღით № 1891.

საქართველოს ცენტრალურ კომუნისტურ პარტიიდან გამოგზავნილი მარქაფში მყოფი ამხ. თედიაშვილი მიხეილ ალექსანდრეს ძე 1-ლ ქართულ მუშურ-გლეხურ ცხენოსანთა რაზმის სამხედრო კომისრათ.

ცნობა: ცეკას მომართვა ა. წ. 14 მარტის თარიღით № 1153 და ბრძანება სახალხო სამხედრო და საზღვაო კომისარიატის შტაბისადმი № 7. ამხ. მაისურაძე იოლი არტემის ძე ტფილისის სამაზრო სამხედრო კომისარიატის სამხედრო კომისრის თანაშემწეთ.

ამხ. მაჩაბელი ესტატე ალექსანდრეს ძე სახალხო სამხედრო-საზღვაო კომისარიატის განკარგულებაში.

ამხ. ქავთარაძე კონსტანტინე ზაქარიას ძე 1-ლ ქართულ მუშურ-გლეხურ მსროლელთა რაზმის სამხედრო კომისრად.

ამხ. პავლე სიმონის ძე ნადირაძე ზორჩალოს სამაზრო სამხედრო კომისრად.

სამხედრო საზღვაო საქმეების კომისრის მოადგილე კვანტალიანი. შტაბის უფროსი გენერალური შტაბი გაბაშვილი.

წერილი რედაქციის მიმართ

მოქ. რედაქტორო, გთხოვთ თქვენს პატივცემულ გაზეთში მოათავსოთ შემდეგი:

სახელ. უნ. აგრ. დარგის მესამე კურსის სტუდენტთა საერთო კრება ხარჯარეზათ სთვლის მთავარ გამგეობის მიერ სტ. ქ. ჯაფარიძის გამორიცხვას კავშირიდან, რადგან საქმე მასთან მომხდარ ინციდენტის შესახებ, გაირჩა მის დაუკითხავად. ამიტომ კრება წინადადებას აძლევს მთავარ გამგეობას საქმის ხელახლად გარჩევისას სტ. ჯაფარიძის თან დასწრებით მონაწილე კი მესამე კურს. სტუდენტობა სტოვებს მის კავშირის წევრად.

თავმჯ. თავ. მ. ზოტიაძე.

რედაქტორი ოქროპირ ელიაძე.

გამომცემი ცენ. შტაბის კომიტეტისა.

დაკარგა პასპორტი რაჟდენ ვახტანგის ძე ბაქრაძის სახელზე და სილდასთობის ქაღალდი გთხოვთ ჩაითვალოთ გაუქმებულად. 793

დაკარგა შესასვლელი ბილეთი სახელმწიფო უნივერსიტეტისა მ. ქუთნის სახელზე, რაც უნდა ჩაითვალოს გაუქმებულად. 798

დაკარგა სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან მოცემული მატრიკული ალექსი სოფრომის ძე ..... სახელზე ჩაითვალოს გაუქმებულად. 797

დაკარგა პასპორტი და მოწმობა ჯარისკაცობიდან განთავისუფლებისა ნიკოლოზ ჯანდიერის სახელზე, რაც უნდა ჩაითვალოს გაუქმებულად. 795

ყოფ. გიმნაზ. დამთავრებული და გამოც. მათემატიკის მასწავლებელი ი. მაჩაიძე

ამზადებს საშუალო სასწავლებლის

ყოველ კლასებში ღესასვლელად და 4, 6 კლასის მოწმობაზე პლეხანოვის და ალექსის ქუჩ. კუთხე 25—5, 9—12 ს. 4—6 ს. 796

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურად ხიდიდან (914 ტ 606 სქესობრივი უძლურება, ვენერიული ტრიპერი და შედეგები.

ახალი მებუთოვის ქ. 5, ციცილის მქროხელ რაზმის ახლო. ავადმყოფების მიღება 10—12 საათ. საღ. 5—7 ს. 732